

ΔΗΜΟΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΛΕΣΒΟΥ

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
2024-2028**

«Εισαγωγικά»

ΜΑΪΟΣ 2024

Περιεχόμενα

1	Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	3
2	Θεσμικό Πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος	4
3	Κύρια Χαρακτηριστικά του Επιχειρησιακού Προγράμματος	4
4	Προϋποθέσεις για τον Επιτυχή Σχεδιασμό και Υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος	6
5	Δομή Επιχειρησιακού Προγράμματος	7
5.1	Στρατηγικός Σχεδιασμός	7
5.2	Επιχειρησιακός Προγραμματισμός	8
5.3	Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος	8
6	Όργανα Κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος	8
7	Διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος	8
7.1	Στρατηγικές επιλογές	8
7.2	Επιχειρησιακό Σχέδιο – Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης	9
8	Διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος	10
9	Υποστήριξη – Ενημέρωση – Πληροφόρηση	10
10	Βασικοί Όροι – Αρκτικόλεξο	11
	Νομικά Πρόσωπα Δήμου:	11
	Όραμα	11
	Θεματικοί Τομείς	11
	Αναπτυξιακές Προτεραιότητες	11
	Άξονας	11
	Μέτρο	11
	Κρίσιμα ζητήματα	11
	Στόχοι	12
	Στρατηγική	12
	Δράση	12
	Δείκτες	12
	Δείκτες Αποτελεσμάτων	12
	Δείκτες Εισροών και Εκροών	12

1 Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) συνιστά ολοκληρωμένο πρόγραμμα έργων και δράσεων του Δήμου, των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, των Κοινοφελών Επιχειρήσεων και των Ιδρυμάτων του, σε όλους τους τομείς αρμοδιότητάς τους. Το Ε.Π. αποτελεί εργαλείο προγραμματισμού που στοχεύει στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου, στην αναβάθμιση της διοικητικής του ικανότητας και εντέλει στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του προς τους πολίτες. Μέσω του Ε.Π. επιδιώκεται η εισαγωγή μόνιμων διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Τα Ετήσια Προγράμματα Δράσης εξειδικεύουν το Ε.Π. κατ' έτος.

Αποτυπώνει το όραμα, τη στρατηγική και τις προτεραιότητες του Δήμου για την ανάπτυξη της περιοχής, την αναβάθμιση της εσωτερικής λειτουργίας του και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του, ώστε να διασφαλίζεται η άσκηση αποδοτικότερης και αποτελεσματικότερης διοίκησης. Κατά τη σύνταξή του λαμβάνει υπόψη τις κατευθύνσεις του χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, τις εθνικές ή περιφερειακές πολιτικές σε ειδικότερους θεματικούς τομείς (Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, Εθνικά και Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων κ.λπ.) καθώς και τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες που δημιουργούνται από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα.

Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν το προφίλ της περιοχής του Δήμου Δυτικής Λέσβου και αφορούν στον προγραμματισμό (όπως περιβάλλον, δίκτυα και υποδομές, τοπική οικονομία και απασχόληση, κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες, υποδομές και υπηρεσίες παιδείας, πολιτισμού, τουρισμού και αθλητισμού), με στόχο την καταγραφή των προβλημάτων, αναγκών αλλά και των δυνατοτήτων και ευκαιριών που παρουσιάζονται καθώς και την ανάδειξη των κρίσιμων αναπτυξιακών ζητημάτων, με τα οποία θα πρέπει να ασχοληθεί ο Δήμος στο επόμενο μεσοπρόθεσμο χρονικό διάστημα.

Γίνεται παρουσίαση και αξιολόγηση των βασικών στοιχείων που αφορούν στο εσωτερικό περιβάλλον του Ο.Τ.Α. (όπως οργάνωση και διαδικασίες, ανθρώπινο δυναμικό, εξοπλισμός και Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, κτιριακές εγκαταστάσεις, οικονομικά), με στόχο τον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν προκειμένου ο Δήμος να ασκήσει το ρόλο του αποτελεσματικά.

Γίνεται προσδιορισμός και συνοπτική καταγραφή των προβλέψεων του υφιστάμενου χωρικού σχεδιασμού, καθώς και του υφιστάμενου εθνικού προγραμματισμού, που προδιαγράφουν το πλαίσιο για το σχεδιασμό του Δήμου.

Γίνεται αποτύπωση του οράματος, της στρατηγικής και των σχετικών αναπτυξιακών προτεραιοτήτων (αξόνων) του Δήμου.

Γίνεται εξειδίκευση των αξόνων προτεραιότητας σε μέτρα και στόχους ανά μέτρο (βάσει των κρίσιμων ζητημάτων που αναδείχθηκαν κατά την αξιολόγηση) και σημειώνονται οι αρμόδιες για την υλοποίησή τους Υπηρεσίες, Νομικά Πρόσωπα, Κοινωνικές Επιχειρήσεις και Ιδρύματα του Δήμου.

2 Θεσμικό Πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η Στρατηγική Διοίκηση και ως μέρος αυτής ο Στρατηγικός Σχεδιασμός, εφαρμόζεται στην πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση πάνω από εικοσαετία, μέσω της θεσμοθέτησης των Πολυετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετήσιων Προγραμμάτων Δράσης.

Με τα άρθρα 203 - 207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), θεσπίστηκε για πρώτη φορά, η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. Το βασικό θεσμικό πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων αποτελείται από τους ακόλουθους νόμους, Υ.Α. και Π.Δ.:

Νομοθέτημα	Αριθμός	Τίτλος
Νόμος	Ν.3463/2006	Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
Νόμος	Ν.3852/2010	Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης
Υπουργική Απόφαση	Υ.Α.18183/02.04.2007	Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ Α' Βαθμού, (Τροποποίηση με Υ.Α. 5694/03.02.2007)
Προεδρικό Διάταγμα	Π.Δ.185/2007	Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α' βαθμού (Τροποποίηση με Π.Δ. 89/2011)
Υπουργική Απόφαση	Υ.Α.41179/04.11.2014	Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των ΟΤΑ Α' βαθμού

Η διάρκεια των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων είναι πενταετή, σε αντιστοιχία με τη διάρκεια της θητείας της δημοτικής αρχής.

3 Κύρια Χαρακτηριστικά του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η κατάρτιση των Ε.Π. πραγματοποιείται μέσα στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου, σύμφωνα με το ΠΔ 89/2011, προκειμένου να αποτελέσουν εργαλεία για την άσκηση του αναπτυξιακού ρόλου των Δήμων.

Το Ε.Π. του Δήμου Δυτικής Λέσβου διαθέτει τα εξής χαρακτηριστικά:

α. Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του: Αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Είναι πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των αρμοδιοτήτων του Δήμου.

β. Αποτελεί ένα τετραετές πρόγραμμα δράσης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του: Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανakλούνται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής, καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το Ε.Π. της παρούσας δημοτικής περιόδου βασίζεται και αποτελεί συνέχεια του Ε.Π. της προηγούμενης.

γ. Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου: Η σύνταξη του Ε.Π. είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και της αρμόδιας Δ/σης Επιχειρησιακού Σχεδιασμού.

δ. Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του: Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η εξειδίκευση του συνολικού τετραετούς επιχειρησιακού προγράμματος, ανά έτος και υπηρεσία.

ε. Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων: Κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο:

- Αιρετά όργανα (Δημοτικό Συμβούλιο, Επιτροπές, Αντιδήμαρχοι, ΔΣ Νομικών Προσώπων, Συμβούλια Τοπικών και Δημοτικών Κοινοτήτων)
- Υπηρεσιακά στελέχη (Προϊστάμενοι υπηρεσιών, Διευθυντές Νομικών Προσώπων, στελέχη της Υπηρεσίας Προγραμματισμού και Ανάπτυξης)
- Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ
- Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας (π.χ. Περιφέρεια)

Το Ε.Π. αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ό,τι αφορά την υλοποίηση του τμήματος εκείνου στο οποίο αυτά εμπλέκονται. Η λήψη των αποφάσεων προγραμματισμού δεν στηρίζεται μόνο στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και στις ανάγκες και προσδοκίες των κατοίκων και του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, όπως αυτές διατυπώνονται στις διαδικασίες συμμετοχής.

στ. Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης: Το Ε.Π. διατυπώνει μετρήσιμους στόχους, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων/ δαπανών, πόρων, εκροών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στις βάσεις δεδομένων του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του Δήμου.

4 Προϋποθέσεις για τον Επιτυχή Σχεδιασμό και Υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Πολιτική Βούληση

Η εφαρμογή του Ε.Π. θέτει μια σειρά από σοβαρά ζητήματα τόσο σε επίπεδο στόχων και περιεχομένου της τοπικής ανάπτυξης όσο και σε επίπεδο μεθόδων και εργαλείων άσκησης πολιτικής. Ειδικά, η ενσωμάτωση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στις δραστηριότητες και στην καθημερινή πρακτική των ΟΤΑ, απαιτεί σίγουρα μια μακρά περίοδο αναπροσαρμογής των υφιστάμενων πρακτικών και νοοτροπιών, σε όλα τα επίπεδα της άσκησης πολιτικής και της τοπικής κοινωνίας.

Οι αλλαγές αυτές δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν εάν δεν υπάρχει σαφής και σταθερή δέσμευση όλων των εμπλεκόμενων, δηλαδή των εκλεγμένων διοικήσεων των ΟΤΑ, των υπευθύνων και εργαζόμενων στις υπηρεσίες, των κοινωνικών φορέων και οργανώσεων και της τοπικής κοινωνίας. Βέβαια, σε αυτή τη φάση προώθησης των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης στην τοπική κοινωνία, μεγάλο βάρος και ευθύνη αναλογεί στις δημοτικές αρχές, οι οποίες θα πρέπει πρώτες από όλους, να δεσμευτούν για τον σκοπό αυτό, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα και προωθώντας σχετικές δράσεις, εξασφαλίζοντας την ενεργό συμμετοχή αλλά και τη δέσμευσή της.

Συμμετοχή της Τοπικής Κοινωνίας

Το Ε.Π. δε θα λειτουργήσει αποτελεσματικά εάν δεν συμπεριλάβει στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης ένα ευρύ φάσμα από τοπικές ομάδες και ανθρώπους που θα λειτουργήσουν ως φορείς επιρροής. Αναπτύσσοντας σύγχρονους τρόπους προσέγγισης και διαβούλευσης με το κοινό, ο Δήμος μπορεί να προωθήσει καινοτόμες αποφάσεις με ευρεία κοινωνική συναίνεση.

Η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας μπορεί να πραγματοποιηθεί με πολλούς τρόπους, όπως η λειτουργία επιτροπών και ομάδων εργασίας, η διανομή ερωτηματολογίων κ.λπ. Σε κάθε περίπτωση όμως θα πρέπει να διασφαλίζεται τόσο η ευρεία και ισότιμη συμμετοχή όλων των κοινωνικών εταίρων, όσο και η συστηματική και αξιόπιστη καταγραφή των τοπικών προβλημάτων και προτεραιοτήτων.

Συνεργασίες σε Τοπικό Επίπεδο

Η βιώσιμη ανάπτυξη αφορά σε όλες τις κοινωνικές δυνάμεις: κοινωνικοί φορείς και οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κοινωνικές και επαγγελματικές ομάδες, ο ιδιωτικός τομέας και φυσικά η διοίκηση (κεντρική και τοπική). Για τον σκοπό αυτό είναι σημαντικό να εξασφαλίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για τη στενή, συνεχή και αποτελεσματική συνεργασία όλων των τοπικών δυνάμεων.

Όπως προαναφέρθηκε, η προώθηση και η δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών και κινήτρων είναι ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τ.Α.) η οποία θα πρέπει να προωθεί και να ενθαρρύνει την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας

στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης προγραμμάτων και μέτρων. Ειδικότερα, ο Δήμος θα πρέπει:

- Να εξασφαλίζει ίση και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση όλων των κοινωνικών ομάδων και ιδιαίτερα των νέων, των γυναικών και αυτών που αντιμετωπίζουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης.
- Να προωθεί προγράμματα επίλυσης συγκρούσεων και ανταγωνιστικών τάσεων για την κατανομή, την πρόσβαση και τη χρήση των αστικών πόρων.
- Να προωθεί τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων για την προώθηση προγραμμάτων και μέτρων της δημοτικής αρχής.
- Να ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις στην ανάληψη πρωτοβουλιών και την υλοποίηση επενδύσεων που θα συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας, την παροχή υπηρεσιών, την κατασκευή υποδομών, οικονομικά προσιτών κατοικιών κ.λπ.
- Να προωθεί τη συνεργασία με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα και να αξιοποιεί την ακαδημαϊκή έρευνα, για την υλοποίηση καινοτόμων λύσεων στα προβλήματα της τοπικής κοινωνίας.

5 Δομή Επιχειρησιακού Προγράμματος

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα περιλαμβάνουν τρεις ενότητες, σύμφωνα με την Υ.Α.41179/04.11.2014:

- α) Στρατηγικές επιλογές
- β) Επιχειρησιακό σχέδιο και
- γ) Δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης

Συνοπτικά, ανά ενότητα, γίνεται αναφορά στα ακόλουθα:

5.1 Στρατηγικός Σχεδιασμός

- Παρουσιάζονται συνοπτικά τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν το προφίλ της περιοχής του Δήμου και αφορούν τον προγραμματισμό (όπως περιβάλλον, δίκτυα και υποδομές, τοπική οικονομία και απασχόληση, κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες, υποδομές και υπηρεσίες παιδείας, πολιτισμού, και αθλητισμού), προκειμένου να καταγραφούν τα προβλήματα, οι ανάγκες αλλά και οι δυνατότητες και ευκαιρίες που παρουσιάζονται και να αναδειχθούν τα κρίσιμα αναπτυξιακά ζητήματα, με τα οποία θα πρέπει να ασχοληθεί ο Δήμος στο επόμενο μεσοπρόθεσμο διάστημα,
- Παρουσιάζονται και αξιολογούνται τα βασικά στοιχεία που αφορούν το εσωτερικό περιβάλλον του Ο.Τ.Α. (όπως οργάνωση και διαδικασίες, ανθρώπινο δυναμικό, εξοπλισμός και Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, κτιριακές εγκαταστάσεις, οικονομικά), προκειμένου να εντοπισθούν τα κρίσιμα ζητήματα του εσωτερικού περιβάλλοντος που πρέπει να αντιμετωπισθούν προκειμένου ο Δήμος να ασκήσει το ρόλο του,
- Προσδιορίζονται και καταγράφονται συνοπτικά οι προβλέψεις του υφιστάμενου χωρικού σχεδιασμού, καθώς και του υφιστάμενου εθνικού προγραμματισμού που αφορούν τον προγραμματισμό του Δήμου και προδιαγράφουν το πλαίσιο για το σχεδιασμό του,
- Διατυπώνεται το όραμα και οι αναπτυξιακές προτεραιότητες (άξονες) του Δήμου,

- Εξειδικεύονται οι άξονες σε μέτρα και στόχους ανά μέτρο (βάσει των κρίσιμων ζητημάτων που ανέδειξε η αξιολόγηση) και σημειώνονται οι αρμόδιες για την υλοποίησή τους Υπηρεσίες, Νομικά Πρόσωπα, Κοινωνικές Επιχειρήσεις και Ιδρύματα του Δήμου.

5.2 Επιχειρησιακός Προγραμματισμός

- Παρουσιάζονται ανά μέτρο και στόχο οι κατηγορίες ομοειδών έργων και δράσεων που προωθούν την υλοποίησή του,
- Προσδιορίζονται οι αρμόδιες για την υλοποίησή τους υπηρεσίες ή Νομικά Πρόσωπα, Κοινωνικές Επιχειρήσεις και ιδρύματα του Δήμου,
- Εκτιμώνται οι δαπάνες ανά κατηγορία δράσεων και έργων,
- Αναφέρονται ενδεικτικές πηγές χρηματοδότησης των κατηγοριών έργων και δράσεων,
- Ιεραρχούνται οι προγραμματιζόμενες κατηγορίες δράσεων, βάσει της ωριμότητάς τους και της ύπαρξης χρηματοδότησης και καθορίζεται το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους.

5.3 Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος καταρτίζονται δείκτες για την επίτευξη των στόχων (δείκτες αποτελεσμάτων) και δείκτες για την παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων (δείκτες εισροών και εκροών).

6 Όργανα Κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η Δημοτική Επιτροπή συντονίζει την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, το οποίο και εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο. Για το σκοπό αυτό η αρμόδια υπηρεσία επί θεμάτων προγραμματισμού συντάσσει σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος, σε συνεργασία με τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων και των Ιδρυμάτων του.

7 Διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η κατάρτιση και έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Δυτικής Λέσβου πραγματοποιείται ως ακολούθως:

7.1 Στρατηγικές επιλογές

- Το συμβούλιο κάθε κοινότητας με απόφαση του, εισηγείται στην Δημοτική Επιτροπή με σειρά προτεραιότητας, ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα των αναγκών των κατοίκων της περιφέρειάς του και τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, τις δράσεις που πρέπει να περιλαμβάνει το επιχειρησιακό πρόγραμμα

- του δήμου και τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν (συμπεριλαμβανομένων προτάσεων κοινωνικών φορέων της περιοχής).
- ii. Παράλληλα, οι υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του προβαίνουν σε εντοπισμό προβλημάτων για την εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου και αποτυπώνουν την υφιστάμενη κατάσταση.
  - iii. Η Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού συγκεντρώνει τα απαιτούμενα στοιχεία από τις υπηρεσίες του Δήμου, των Νομικών Προσώπων και των Ιδρυμάτων του, καθώς και τις εισηγήσεις των συμβουλίων των κοινοτήτων του Δήμου προς την Δημοτική Επιτροπή και συντάσσει σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού του Δήμου, το οποίο υποβάλλει στην Δημοτική Επιτροπή.
Κατά το στάδιο αυτό αξιοποιείται η αξιολόγηση του προηγούμενου Ε.Π. του Δήμου καθώς επίσης και οι διαθέσιμες μελέτες, έρευνες κ.λπ. που έχουν εκπονηθεί από διάφορους επιστημονικούς φορείς π.χ. Πανεπιστήμια, Ερευνητικά κέντρα, Επιμελητήρια κλπ. Σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας, στην οποία χωρικά εντάσσεται, διασφαλίζεται η απαραίτητη ενημέρωση για τον ευρύτερο σχεδιασμό και πραγματοποιείται η καταρχήν ανάδειξη των τοπικών αναγκών από τον Δήμο.
  - iv. Η Δημοτική Επιτροπή συνεργάζεται με τον όμορο Δήμο Μυτιλήνης για τη διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων υπερτοπικής ανάπτυξης και την προώθηση τυχόν διαδημοτικών συνεργασιών.
  - v. Η Δημοτική Επιτροπή εισηγείται το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.
  - vi. Το Δημοτικό Συμβούλιο ψηφίζει το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
  - vii. Το εγκεκριμένο από το Δημοτικό Συμβούλιο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού δημοσιοποιείται για διαβούλευση, τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες, με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο. Κατά τη διάρκεια της δημοσιοποίησης υποβάλλονται προτάσεις, εγγράφως ή ηλεκτρονικά.

7.2 Επιχειρησιακό Σχέδιο – Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης

- i. Οι υπηρεσίες του δήμου και των νομικών προσώπων του, αφού λάβουν υπόψη τους το εγκεκριμένο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη της διαδικασίας κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος, προτείνουν, με γραπτή εισήγηση τους, κατ' αντιστοιχία προς τους άξονες και τα μέτρα του στρατηγικού σχεδίου, τους στόχους της κάθε υπηρεσίας για την επόμενη περίοδο και τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- ii. Το διοικητικό συμβούλιο του κάθε Νομικού Προσώπου του Δήμου, εντός μιας (1) εβδομάδας από την εισήγηση των υπηρεσιών του, λαμβάνει απόφαση για τους άξονες, τα μέτρα και τις κατηγορίες δράσεων που το αφορούν, καθώς και για τον αντίστοιχο άξονα βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας.
- iii. Η Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού επεξεργάζεται το σύνολο των προτάσεων και συντάσσει το σχέδιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και των Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, τα οποία υποβάλλει στην Δημοτική Επιτροπή.

- iv. Η Δημοτική Επιτροπή εισηγείται το σχέδιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος και των Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση, επισυνάπτοντας τις αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των Νομικών Προσώπων του Δήμου.
Τυχόν εναλλακτικές προτάσεις επιχειρησιακού προγράμματος, συνοδευόμενες από εισήγηση των αρμοδίων υπηρεσιών, συντάσσονται και κατατίθενται από τους επικεφαλής των παρατάξεων στο Δημοτικό Συμβούλιο.
- v. Το εγκεκριμένο σχέδιο στρατηγικών επιλογών και το εγκεκριμένο σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος και Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης, συνιστούν το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου.
- vi. Το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου, καθ' όλη την διάρκεια της αυτοδιοικητικής περιόδου. Ο σχετικός υπερσύνδεσμος γνωστοποιείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, ενώ το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, δημοσιοποιείται με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

8 Διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

1. Η Δημοτική Επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, υποστηριζόμενη από την αρμόδια Δ/νση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού. Για την παρακολούθηση της υλοποίησης του Ε.Π. αξιοποιούνται οι δείκτες αποτελεσμάτων και εκροών – εισροών.
2. Η ανωτέρω υπηρεσία συνεργάζεται με τις λοιπές υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων και των Ιδρυμάτων του, καθώς επίσης και με τα αρμόδια όργανα των κοινοτήτων του Δήμου και συντάσσει ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης, στα μέσα της δημοτικής περιόδου ενώ η τελική έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται πριν την έναρξη εκπόνησης του Ε.Π. της επόμενης δημοτικής περιόδου. Η Δημοτική Επιτροπή αξιοποιεί την τελική έκθεση αξιολόγησης κατά τη σύνταξη του σχεδίου στρατηγικών επιλογών του νέου επιχειρησιακού προγράμματος.

9 Υποστήριξη – Ενημέρωση – Πληροφόρηση

1. Το εγκεκριμένα Ε.Π. και τα συνοδά γεωχωρικά του δεδομένα καταχωρίζονται και διατίθενται ελεύθερα και διαδικτυακά σε ψηφιακή μορφή στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://epota.ypes.gr> και στην ιστοσελίδα του Δήμου.
2. Το Υπουργείο Εσωτερικών δύναται να χρησιμοποιήσει δεδομένα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων για την παρακολούθηση του βαθμού υλοποίησης των αναπτυξιακών παρεμβάσεων με στόχο την καλύτερη ενημέρωση, υποστήριξη και καθοδήγηση των ΟΤΑ.

10 Βασικοί Όροι – Αρκτικόλεξο

Νομικά Πρόσωπα Δήμου:

Ως Νομικά Πρόσωπα του Δήμου νοούνται τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οι Κοινοφελείς Επιχειρήσεις και των Ιδρύματα του Δήμου.

Όραμα

Συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης της περιοχής και του ίδιου του Δήμου, ως οργανισμού, για την επόμενη μεσοπρόθεσμη περίοδο, την οποία θα επιδιώξει με την εφαρμογή της στρατηγικής που θα επιλέξει και με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση. Αφορά τόσο την τοπική ανάπτυξη όσο και την εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού.

Θεματικοί Τομείς

Αποτελούν ομάδες αρμοδιοτήτων του Δήμου, με κριτήριο το θέμα ή τον τομέα που αφορούν (π.χ. υγεία, πολιτισμός, φυσικό περιβάλλον, τοπική οικονομία). Μεταξύ αυτών αποτελεί διακριτό θεματικό τομέα το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου.

Αναπτυξιακές Προτεραιότητες

Οι προτεραιότητες που θέτει ο Δήμος για την επίτευξη του οράματος του. Προκύπτουν από την εξειδίκευση του οράματος ανά θεματικό τομέα. Δηλώνουν την κατεύθυνση προς την οποία θα επιδιώξει ο Δήμος να κινηθεί προκειμένου να βελτιώσει τα χαρακτηριστικά κάθε θεματικού τομέα. Η βελτίωση των χαρακτηριστικών του ίδιου του Δήμου, ως οργανισμού, αποτελεί μια από τις προτεραιότητες που αποτυπώνεται στο Ε.Π. του Δήμου. Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες διατυπώνονται με τη μορφή αξόνων και μέτρων.

Άξονας

Γενική προτεραιότητα του επιχειρησιακού προγράμματος. Αποτελεί μέρος του δένδρου των προτεραιοτήτων. Το όραμα του Δήμου αναλύεται σε Άξονες και κάθε Άξονας αναλύεται σε ένα σύνολο συναφών Μέτρων. Οι Άξονες του Ε.Π. είναι οι ακόλουθοι:

1. «Αναβάθμιση του Φυσικού και Δομημένου Περιβάλλοντος και της Ποιότητας Ζωής στο Δήμο»
2. «Αναβάθμιση της Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας, Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού».
3. «Ενίσχυση της Τοπικής Οικονομίας και Απασχόλησης».
4. «Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου».

Μέτρο

Ειδικότερη προτεραιότητα του επιχειρησιακού προγράμματος. Είναι η αμέσως επόμενη υποδιαίρεση ενός Άξονα, στο δένδρο των προτεραιοτήτων. Περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους συναφείς στόχους.

Κρίσιμα ζητήματα

Ολιγάριθμα και σημαντικά (στρατηγικής σημασίας) προβλήματα της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, αξιοποιώντας τις σχετικές Δυνατότητες και Ευκαιρίες. Εναλλακτικά, τα κρίσιμα ζητήματα είναι οι σημαντικές Δυνατότητες και Ευκαιρίες που

θα πρέπει να αξιοποιήσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, προκειμένου να αντιμετωπίσει τα Προβλήματα και τους Περιορισμούς.

Τα κρίσιμα ζητήματα προκύπτουν από την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και διακρίνονται σε ζητήματα τοπικής ανάπτυξης και σε ζητήματα εσωτερικής ανάπτυξης.

Στόχοι

Επιδιωκόμενες αλλαγές της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής (στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου (στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης), που αντιστοιχούν στα κρίσιμα ζητήματα, που αποφασίζουν τα όργανα διοίκησης ότι θα αντιμετωπιστούν από το Δήμο κατά την επόμενη τετραετία. Εξειδικεύονται σε κατηγορίες δράσεων που θα υλοποιηθούν για την επίτευξή τους.

Στρατηγική

Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες και οι στόχοι αποτελούν τη στρατηγική του Δήμου.

Δράση

Σύνολο ενεργειών που εκτελούνται από τις υπηρεσίες ή τα όργανα διοίκησης ενός Δήμου, καταναλώνουν πόρους (εισροές) και παράγουν εκροές, οι οποίες αποσκοπούν στην επίτευξη ενός ή περισσότερων ειδικών στόχων.

Οι δράσεις διακρίνονται σε συνεχώς επαναλαμβανόμενες λειτουργίες και σε έργα (projects), δηλ. δράσεις που εκτελούνται εφάπαξ, με καθορισμένη χρονική έναρξη και πέρασ υλοποίησης.

Δείκτες

Οι δείκτες παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

- Δείκτες αποτελεσμάτων, με τους οποίους παρακολουθείται η επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος .
- Δείκτες εισροών και εκροών, με τους οποίους παρακολουθείται η υλοποίηση των δράσεων ενός ΟΤΑ.

Δείκτες Αποτελεσμάτων

Δείχνουν την πρόοδο ή την μεταβολή που σημειώθηκε ως προς κάποιο χαρακτηριστικό του θεματικού τομέα ή υπο – τομέα που αποτέλεσε αναπτυξιακή προτεραιότητα (π.χ. των χαρακτηριστικών των αποδεκτών, των υπηρεσιών, της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου), λόγω της υλοποίησης μιας ή περισσότερων δράσεων του Ε.Π.

Οι δείκτες αποτελεσμάτων συνδέονται με τους στόχους.

Δείκτες Εισροών και Εκροών

Είναι ποσοτικοί δείκτες που μετρούν είτε τις εισροές είτε τις εκροές μιας δράσης.

Εισροές

Είναι οι παραγωγικοί συντελεστές (πόροι) που καταναλώνονται για την υλοποίηση μιας δράσης, σε ορισμένο χρονικό διάστημα.

Εκροές

Τα προϊόντα που παράγονται από μια δράση των υπηρεσιών και των οργάνων διοίκησης του ΟΤΑ, σε ορισμένο χρονικό διάστημα.

Μπορεί να είναι προϊόντα υλικής φύσης (πχ δρόμος, πόσιμο νερό) ή παροχή άυλων υπηρεσιών σε δημότες (πχ δημοτικό θέατρο) ή λήψη αποφάσεων και παραγωγή ρυθμίσεων.